

4. CVIČENÍ Z MATEMATICKÝCH DOVEDNOSTÍ

Kvantifikátory

PŘÍKLAD PRVNÍ Pro $X = \{1, 2, 3\}$ a nějaké číslo a přepište následující výroky s kvantifikátory bez kvantifikátorů.

$$A = \forall x \in X : x > a$$

$$B = \exists x \in X : x > a$$

Implikuje jeden z výroků ten druhý? Pro které hodnoty a je pravdivý první výrok a pro které druhý? Negujte oba dva výroky.

PŘÍKLAD DRUHÝ Přepište slovní tvrzení do formulí s kvantifikátory. Pokud není uvedena doména, použijte množinu všech přirozených čísel.

- Žádné číslo z množiny M není větší než 57.
- Pro každé číslo z množiny Y platí, že pokud je sudé, potom jeho trojnásobek je také sudý.
- Existuje číslo, které je aspoň tak velké jako všechna čísla z množiny X .
- Pokud každé sudé číslo patří do množiny M , pak žádné sudé číslo nepatří do množiny N .
- Pro každé číslo z množiny A a každé číslo z množiny B platí, že jejich součin je 16.
- Pro žádné číslo z množiny C a žádné číslo z množiny D neplatí, že jejich součin je 7.
- Existuje číslo, jehož každý dělitel je menší než 523.
- Každé číslo x má nějakého dělitele, který není dělitelem žádného jiného čísla než x .
- Pro každé číslo y existuje číslo z množiny K , které je větší než y a které není dělitelné žádným číslem z množiny L .

PŘÍKLAD TŘETÍ Následující výroky jsou kvantifikované přes doménu reálných čísel s omezující podmínkou:

- a) $\forall x < 0 : x^2 > 0$,   b) $\forall y \neq 0 : y^3 \neq 0$,   c) $\exists z > 0 : z^2 = 2$.

Přepište je tak, aby byly kvantifikované přes všechna reálná čísla.

PŘÍKLAD ČTVRTÝ Rozhodněte o pravdivosti následujících výroků kvantifikovaných přes celá čísla:

a) $\forall n \exists m : n^2 < m$	e) $\exists n \exists m : n^2 + m^2 = 5$
b) $\exists n \forall m : n < m^2$	f) $\exists n \exists m : n + m = 4 \wedge n - m = 2$
c) $\forall n \exists m : n + m = 0$	g) $\forall n \forall m \exists p : p = (m + n)/2$
d) $\exists n \forall m : nm = m$	

PŘÍKLAD PÁTÝ   Rozhodněte o pravdivosti a negujte:

1. $\forall x \in \mathbb{Z} \exists y \in \mathbb{Z} \forall z \in \mathbb{Z} : z > x \Rightarrow z > y$

2. $\exists y \in \mathbb{Z} \forall x \in \mathbb{Z} \forall z \in \mathbb{Z} : z > x \Rightarrow z > y$

Co kdybychom místo celých čísel kvantifikovali pouze přes přirozená čísla?